

Vojno poročilo št. 1110 Pantellerija odbija angleške zahteve po vdaji Zagrizeno junaštvo branilcev, ki so zabili že 116 nasprotnikovih letal

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1110 pravi:
Posadka na otoku Pantelleriji, ki je večeraj ves dan trpel nepretrgan letalski napad, ni odgovorila na zahtevo po vdaji, katero ji je poslal nasprotnik. Otok je silovito bombardiral tudi velik pomorski oddelek. Naša napadalna letala so zadela neko nasprotnikovo edinico.
Med letalskimi napadi je bilo po protiletalskem topništvu uničenih 5 nasprotnikovih letal, 10 pa po lovcih iz 53. roja.
Nd južno obalo Sicilije so nemški lovci zbili dve letali vrste Spitfire.
Nasprotnikov letalski napad na Carbonio in okolice je povzročil, da se je podrl nekaj poslopij in da je izbruhnil nekaj požarov. Nekaj malega ljudi je ranjenih. Protiletalska obramba je zadela dva stroja, ki sta padla eden pri Calasetti, drugi pa pri S. Antioeu (Cagliari).

Pripomba k vojnemu poročilu št. 1110:
Po angleški zasedbi Tunisa je bilo otoku Pantelleriji logično usojeno, da bo moral prenašati naskok nasprotnika, ki mu gre za to, da bi uničil tudi to oviro na pomorskih poteh Sicilskega preliva. In tako je po nekaj pripravljalnih bombardiranjih, ki so se začela 9. maja, nasprotnik sprožil močno letalsko in pomorsko ofenzivo, katere ritim je bil vedno hušji in je zadnje dni dosegel višek skrajne silovitosti. Očiten namen te ofenzive je upehati obrambo in sile posadke, da bi jo s tem primorale k vdaji in da bi ob morebitnem izkrcanju ne naleteli na odpor.

Posadka na otoku je boji sprejela z odločnim duhom in je odbijala napade s tako zagrizeno voljo, da so se ob njej izjavila vsa nasprotnikova pričakovanja. Od 9. maja do večeraj je otok pretrpel 4 bombardiranja z morja in vsaj 140 letalskih napadov, katerih povprečna gostota zadnje dni ni znašala manj kakor 12 nastopov na dan. Nasprotnikovi nočni nastopi pa so se zadnjih devet noči ponavljali nepretrgoma, da bi branilci ne imeli oddiha.

Nasprotnikovi napadi so seveda povzročili mnogo škode, pri povpravljanju katere so se skupine hrabrih junakov neutrudljivo izkazovale še med navalom bombardiranj. Pomorske in protiletalske baterije na otoku so brez oddiha odbijale nasprotnikove napade ter povzročile sovražniku izgubo 116 letal, ki so bila zatrdno sestreljena, vrh tega pa je bila ena ladja hudo zadeta.

Prebivalstvo na otoku se hladnokrvno upira ob hoku vojakov, mornarjev, letalcev in miličnikov ter ponosno prenaša žrtve in pomanjkanje, ki ga povzročajo klesče letalskega in pomorskega obleganja.

Nasprotnik je večeraj metal letake vrhovnega poveljstva angleških in ameriških vojsk, podpisane po nekem generalu Spaatzu, ki zahtevajo vdajo za ob 18. Lahko si je misliti, kakšen je bil odgovor admirala, ki poveljuje otoku, in odgovor posadke: žilavi branilci Pantellerije so vsi na nogah in pripravljeni povzročiti, da bo nasprotnikov pričakovani poskus za izkrcanje kar se da drago plačan.

Medtem pa je na še bolj daljnem otočku Lampedusi, ki je od vseh strani obdan po nasprotniku, majhna, pa hrabra posadka že znagovito odbila sovražnikov poskus za izkrcanje ter je dala nasprotniku okusiti, kako trdi bo moral biti boj, če se bo sovražnik hotel polastiti teh naših majhnih, toda trdnih prednjih postojank.

Italija ob tretji obletnici vojne - kakor en mož pripravljena na junaško obrambo domačih tal

Rim, 10. junija, s. Otročje se zdi, da Angleži po treh letih vojne še vedno skušajo v Italiji doseči uspehe z ofenzivo na živce. Angleško ljudstvo, ki je že stoletja vajeno blagostanja in ugodnosti, morda ne more razumeti italijanske stoletne navajenosti na trpljenje ter moškega odpora sprito bolečine. Pa vendar bi dokazi iz zadnjih časov morali odpreti zamegljene angleške oči.

Nekaj isker jasnosti pri ocenjevanju Italijanov je bilo na angleški strani videti med bitko za Tunizijo. Tam so se italijanski vojaki, o katerih so pogosto sodili, da so vsajajno nesposobni, nepričakovano izkazali za leve. Nepričakovano seveda samo za angleške in ameriške častnike ter radijske napovedovalce, prav za trdno pa ne za prave bojevnike katerega koli naroda, ki so že spoznali junaški zagon italijanskega vojaka. Tudi najbolj zagrizeni sramotilci, tisti, ki so radi govorili o zagrizenem odporu nemških vojakov v Afriki in tako poskušali z nizkoto, četudi preprosto spletko, ki je šla tako daleč, da niso marali niti vedeti za navzočnost italijanskih čet ondi, celo ti so se morali kar na lepem baviti s tem italijanskim pešakom, ki se je s svojimi dejanji dvignil na raven najhrabrejših bojevnikov; s tem vojakom, ki se je celo tedaj, ko so tudi nemški oddelki morali podleteti gromozanski sili števila, vendar le še sam upiral zli sreči ter močnejšemu sovražniku. Londonski častniki so se morali ustaviti v svoji sramotilni gonji, kakor so se morali ustaviti vojaki angleške 8. armade pred našo prvo armado na črti pri Akaritju.

Vojaki, enaki tistim iz Akaritja, danes s hladno dločnostjo pričakujejo nasprotnika na ozemlju domovine. To je tista strahovita igra, ki še čaka Angleže in Amerikance. Ne nasilniška letalska ofenziva, ne besedna gonja z grožnjami in z vabami, nič ne bo moglo omajati granitne volje italijanskega vojaka. Italijanski bojevniki bdi na obalah in čaka bitke s tistim duhom kakor pri Tarhuni: z duhom, ki so je rajši odločil za žrtev kakor za vdajo, ko je poslednji bojevniki s poslednjim izstrelkom poslednjega vrgel nasprotniku rokavico. Italijanski vojaki, ki so na tunizijskem gorovju naredili tak vtis na poveljnike in vojske ameriških in angleških armad, so po bregovih polotoka in otokov pripravljeni na boj, pripravljeni, da bodo upehali nasprotnikovo držnost. Zločinsko bombardiranje in obstrlejevanje delavnega, neoboroženega podeželja bo lahko uničilo nedolžna množica življenja in porušilo znamenite spomenike, podrla poslopja ter poškodovale prideleke, lahko tudi otežilo položaj vojne industrije, toda nikdar se mu ne bo posrečilo Italijanom vzeti najsvetejšo dediščino njihovega plemena, dediščine, ki bo v tej vojni odločala: vojaške hrabrosti pri obrambi rodni tal.

Dan italijanske kraljeve mornarice

Slavna dejanja in žrtve italijanskih pomorščakov

Rim, 10. junija, s. Eksk. državni podtajnik za mornarico je dal italijanskim mornarjem naslednje poslanico:

Mornarji Italije! S tem ko dajete rimske-mu vzoru junaško, kočno urensičenje, zvesti svoji veri že tri leta nepretrgoma žilavo in junaško točete nasprotnika, ki je storil vse, da bi zavrl vašo vneto. Drhteč v najčistejši veri ste šli po veliki cesti, ki vam jo je pokazala zgodovina in po tej poti hodite brez postanka. Trd je boj in znano je plačilo! Vašim svetim težnjam ne nudi duh nič drugega kakor zanesljivo izpolnitev!

Mornarji Italije! Svoj dan praznujete tako, kakor se vojak najboljši spodobi in mu je najljubše: bojujoč se. To je praznik že potrjene slave, praznik že razglašene hrabrosti. Boj je še dolg in trd, kakor je trda vaša volja do korakanja, globoka zvestost o tem, kaj je vaš cilj in vaša nedvomna vera. Trdno sem prepričan, da bo vaša junaška srce vedno vredno velike domovine.

Pozdrav Kralju, pozdrav Duceju.
Arturo Riccardi.

Junaška žrtev italijanske trgovske mornarice

Rim, 10. junija, s. Junaški prispevek trgovskih mornarjev, ki so padli ali jih pogrešajo zaradi vojnih dogodkov: častnikov 576, navadnih mornarjev 1826, ranjenih 618, 2 odlikovanca z zlato kolajno, 15 odlikovancev s srebrno kolajno, 141 odlikovancev z bronasto kolajno, 1111 odlikovancev s križcem za vojaško hrabrost in 209 odlikovancev s posebno pohvalo.

Rim, 10. junija, s. Mornarji na trgovskih ladjah so pravi bojevniki, ki se trdo in zagrizeno bo-

rijo proti nasprotniku v nič manj nevarnih okoliščinah kakor druge oborožene sile. Zato ni prav nič čudno, da sta dva mornarja: pogrešani Zotti Antonio in Rosasco Cesare zavzela prvi mesti v seznamu slave sedanje vojne, ker sta si zaslužila najvišjo nagrado. Zotti se je rodil v Lussinpiccolo decembra 1886 ter kot štirinajstletnik že brodaril na jadrnicah. Potem je dovršil nauke v mornariškem zavdu in začel svojo pravo življenjsko pot kot kapitan za dolge vožnje pri tržaškem Lloyd, od koder je l. 1907, prešel h Cosulichu, l. 1937, pa je po združitvi plovnih družb pripadal družbi Italija. Med sedanjo vojno je 6. novembra 1941 ladja, ki ji je zapovedoval, bila pri nasprotnikovem napadu hudo zadeta in se je potopila. Posrečilo se mu je rešiti vso posadko in večino potnikov. 7. marca 1941 zvečer je dobil pri hudem požaru v tripolskem pristanišču, ki je izbruhnil zaradi nasprotnikovih žigalnih bomb, pohvalo vrhovnega poveljstva za Libijo, in sicer zaradi globokega čuta za disciplino in zaradi zaničevanja nevarnosti.

Za približno desetmesečnem bivanju na ladji je 27. avgusta 1942 po srditem spopadu, po tradiciji naših poveljnikov, s svojo ladjo raje utonil. Za svoje junaško vedenje je zaslužil zlato kolajno s sledečo utemeljitvijo: Kot civilni poveljnik na zajetem parniku, namenjenem za dovažanje streliva na libijsko bojišče, na parniku, ki ga je sovražnik ponoči torpediral, je odločno nastopil z visokim bojnim duhom. Ko je videl, da je vse prizadevanje, da bi ladjo rešil, zaman, zakaj ladja je bila zadeta v življenjsko važni del, se je takoj odločil za reševanje posadke ter vodil operacije s poveljiškega mostiča, odločno in neustrašeno zrl v oči nevarnosti, ki je vedno bolj grozila. Vztrajal je na svojem mestu z nezlomljivo voljo ter opravljal svojo dolžnost tudi še tedaj, ko je videl, da bi se potem, ko je posadka rešena in ladja smrtno zadeta, tudi sam lahko rešil, a tega ni storil, pač pa se je raje potopil z ladjo vred, ki jo je kmalu nato razneslo

in je potegnila s seboj v morje junaškega poveljnika.

Rosasco Cesare je bil rojen v Genovi januarja leta 1892. In je vstopil v trgovsko mornarico julija 1909. Za seboj ima 18 let aktivne službe pri mornarici in je bil večkrat poveljnik velikih ladij. Ko je izbruhnila vojna, je bil Rosasco pilot v genovskem pristanišču in bi kot tak lahko ostal na suhem, a on je hotel na vsak način dati svoj neposredni prispevek v vojni na morju. Dobil je dovoljenje, da sme stopiti na ladjo. Bilo je to novembra 1940. Od tedaj je bil neprenehoma na morju in dokazal svoje mornariške sposobnosti, svojo odločnost in pogum. Bil je že odlikovan dvakrat z vojnim križcem, ki si ju je priboril v prejšnji svetovni vojni, ko je tudi služil pri mornarici. Utemeljitev, s katero so mu podelili zlato kolajno, je naslednja: Bil je poveljnik majhnega parnika, ki ga je sovražnikova podmornica napadla očitno z dvema torpedoma, in se je takoj odločil za to, da se njegova ladja, ki je bila oborožena z dvema majhnima topovima, spusti v boj. Čim se je pojavila sovražnikova podmornica, ki je bila mnogo boljše oborožena, je parnik začel streljati nanjo iz majhne razdalje.

Ko so številni topovski streli zadeli njegovo ladjo, ko je nanjo deževal svinec iz strojnica, ko sta mu padla k nogam krmar in straža, je ostal sam na poveljniškem mostu. Ker ni mogel krmariti odondod zaradi poškodbe na krmilnem prenosu, je četudi je bil hudo ranjen na nogi, šel v spodnji prostor ter je neposredno ravnal s krmilnim strojem. V trdnem sklepu, da bo razen posadke rešil tudi ladjo, je ni maral zapeljati na obalo. Z glasno in odločno besedo ter s svojim junaškim vedenjem je spodbadal vojsko in civilno posadko, da je iz majhne razdalje nadaljevala z neenakim bojem, dokler ni podmornica odnehala zaradi udarcev, ki jih je dobila. Z izčrpanimi silami, toda podpiran po železni volji, je rešil svojo ladjo, ki je bila vsa preluknjana s streli, z njenimi mrtvci in ranjenci: bleščaje vzel najbolj izbranih mornarskih in bojevnških vrlin.

naše duhovne sile, ki ne dovoljuje, da bi se podvrgli sovražniku.

Kot kapitan, korvete sem bil pred leti pomorski odposlanec v vaši državi in sem se lahko prepričal o vaši duhovni moči. Uspeh mojih opazovanj je, da se zavest ter sila italijanskega ljudstva v košljavih trenutkih ojačuje. Mislim, da je to dediščina, ki so vam jo pustili vaši predniki. Nihče ne sme pozabiti, da so vaši predniki zaradi svoje velike duhovne moči, ki jim je omogočala prenašati dolgo vojno, uničili Kartagino, ki je s svojim zlatom in s svojim brodom obvladovala vse Sredozemsko morje.

V novejših časih je vaša država v nečem trenutku po zadnji vojni bila na tem, da bo boljše vizirana. Tedaj pa so na zapoved Duceja vstale črne srjace, ki se jim je s pomočjo in sodelovanjem vsega ljudstva posrečilo ohraniti sestav države nedotaknjen. Ko sem zvedel, da se nasprotnikovo letalsko bombardiranje vedno bolj ojačuje, me je to globoko ganilo ter me potrdilo v sodbi, ki sem si jo ustvaril, ko sem živel med vami. Ponosen sem, da Japonska vojskuje to veliko vojno z vašim ljudstvom vred in da more vedno tesneje sodelovati s silami ost, da bi se skupno dosegla končna zmaga. Menjajoča se vojna sreča je za nas vojske v vseh časih bila nekaj navadnega. Toda pravijo, da kdor počiva na zmagi, izgubi lov, kakor izgubi življenje tisti, ki je potrt zaradi poraza. Kdor vzdrži sto polomov, si osvoji zmago. Zmaga in poraz se odločata v zadnjih petih minutah.

Na dan vaše mornarice in na obletnico vstopa vaše države v vojno, sem vesel, da vam lahko zagotovim, da japonsko ljudstvo, enako vašemu, vedno bolj ojačuje svojo bojevnisko zavest, kljub vsem težkočam, da bi osvojilo končno zmago. — Admiral.

Romunski listi veličajo hrabro italijansko posadko na Lampedusi

Bukarešta, 10. junija, s. Uspeh, ki so ga dosegli italijanske čete, ko so s silo in naglico zavrnile angleški poskus izkrcanja na Lampedusi, je zapustil v romunski javnosti globok vtis ter zganil nov val toplega občudovanja do italijanskega naroda.

Romunski listi objavljajo poročila o do-

godku pod debelimi naslovi ter v posebnih član-kih popisujejo romunska čustva. List »Actiunea« opominja, da je prvi poskus izkrcanja Angležev in Amerikancev v Italijo pokazal ne samo uspešnost obrambnega sestava, marveč tudi zagrizeno voljo italijanskih čet, da bodo zavrnile vsakršen napad na njihova tla. List »Curentul« pravi, da je uspeh, ki ga je dosegla hrabra posadka na Lampedusi, resnično pomemben, ter nato prikazuje, kolikšne vojaške napore je morala Italija opravljati do danes. Potekla so tri leta, odkar je Italija stopila v vojno, piše list, in ko se je morala od prvih dni trdo boriti na dveh bojiščih: na afriškem in na balkanskem. Toda za Italijo kakor za Nemčijo je bilo glavno vojaško pozorišče Evropa. Bojevanje v Afriki je imelo bolj kolonialen značaj. Italija je vzdržala in vzdržuje skoraj vse svoje sile na evropski celinii in na otokih.

List »Porunka Vremia« pa piše, da so italijanske čete v nekaj urah opravile s poskusom izkrcanja na Lampedusi. »To izkrcanje, ki ga je angleško vrhovno poveljstvo organiziralo s številnimi in popolnimi sredstvi, je bliskovito spodletelo. Ta poskus pa nudi tudi dragocen namig, ki kaže, kaj je mogoče in kaj nemogoče. V Lampedusi se je torej ponovil dogodek v Saint Nazairu, sicer v bolj skromnem razmerju, toda s prav tolikšno silo in z istim uspehom. Ali sence Gallipolija Angležem nič ne povedo?

Pregled ruskih izgub po 14 dnevni bitki ob Kubanu

Uničenih je bilo 100 oklepnikov in 350 letal - Ob azovski obali 47 čolnov potopljenih - Samo večeraj so Rusi izgubili 141 letal, Nemci pa 3 - Letalski napad na alžirsko obal

Hitlerjev glavni stan, 10. junija. Nemško vrhovno poveljstvo je večeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Na vzhodnem bojišču večeraj ni bilo pomembnih bojov.

V borbah ob kubanskem mostišču v zadnjih 24 dnevih, v katerih so na sovjetski strani uporabili 13 strelskih divizij, 3 strelske brigade, 6 oklepnih oddelkov in močne letalske sile, je utrpel sovražnik zelo hude izgube ljudi in sredstev. Uničenih je bilo med drugim 100 oklepnikov in 350 letal.

Letalske sile za bližnje polete so potopile večeraj na vzhodni obali Azovskega morja 47 sovjetskih čolnov za izkrcavanje.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je bilo pri sovjetskem poskusu, da bi bombardirali naša letališča in oskrbovalna oporišča, sestreljenih 75 sovjetskih letal, od katerih so jih 41 sestrelili španski lovci. Vseh je sovražnik na vzhodu izgubil večeraj 141 letal. Pogrešamo 3 nemška letala.

Nemška težka bojna letala so bombardirala v noči na 9. junija pristaniške naprave na alžirski obali.

Listine, ki govore o usodi nešteti zapeljanih

Ljubljana, 9. junija.
V naslednjem priobčujemo brez pripombe posnetek novega dokumenta o »likvidaciji«, to je o premišljenem in zapovedanem umoru 5 mladih ljudi, med njimi 3 Ljubljančank: Anžur Fani, Mažgon Vida ter Janežič Olge. Te je v lanskega maja zmedli, ki so jo s poskusom revolucije naredili komunisti, zvalil v gozd Miro Pezdur po znejsi politični komisar v neki topli, ki ga je zadela enaka usoda kakor omenjena tri mlada dekleta. Te listine so zanimive posebno zaradi tega,

ker vsaj deleno pojasnjujejo uganko o usodi toliko in toliko ljudi, ki so šli zapeljani v gozd, pa niso bili pravi komunisti v tem ali onem oziru, ali pa so obsojali organizirane zločine ter se jim upirali. Njihova usoda je bila »likvidacija«, edini način obračuna, ki ga komunisti poznajo. Dokumenti o likvidaciji omenjenih treh deklet razodevajo strahotno resnico o slo in sto drugih, zato je prav, da pridejo v javnost. Naj bi odprli oči tistim, ki so tega potrebni, zlasti meščanskim staršem, ki so vzgajali otroke za tako usodo.

Štab 1. bataljona
"Ljube Šercerja"
NO

Št. 94
Dne 8. junija 1942.

Komandi 2. čete

Na položaju

Smrtna obsodba.

Vse tri tovarišice, ki smo jih zadnjič pripeljali k Vam so zapletene v neko sumljivo zaroto. Prestregli smo razna pisma iz katerih se jasno vidi, da so omenjene tri tovarišice in član Štabne patrrole, Milan med seboj povezani. Ker smo v vojnem času, si takega rovarjenja ne smemo dovoliti. Po nalogu Štaba 5. Grupe je Štab 1. bataljona "Ljube Šercerja" NO vse štiri tovarišice in bivšega politkomisarja 5. čete obsodil na smrt.

Obsodbo morate izvršiti takoj in obvestiti o tem Štab.

Oficielna naredba bo sledila naknadno.

O vseh treh pošljite imena in natančne podatke.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

komandant:

Luka Suhadolc l.r.

politkomisar:

Fric Novak l.r.

2. četa 1. bataljona
"Ljube Šercerja"
NO

Št. 22.

8. VI. 1942.

Na položaju

Štabu 1. bataljona "Ljube Šercerja"

Na položaju

Podatki treh tov. so sledeči:

Anžur Fani rojena 21. XII. 1925. v Ljubljani stanujoč Ljub. Izanska cesta 140

Mažgon Vida rojena 24. VI. 1925. v Ljubljani stanujoč Ljub. Dolenjska ces. 48

Janežič Olga rojena 30. XII. 1921. v Ljubljani stanujoč Ljub. Izanska cesta 3.

Sodba se bo izvršila danes zvečer pod pretvezo, da jih pošljemo v 3. četo.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

komandir:

gospod

polit. komisar:

Pavla, Jovan

Štab 1. bataljona
"Ljube Šercerja"
NO

Št. 22.

Dne 8. junija 1942.

Na položaju

N A R E D B A

Štabu 1. bataljona "Ljube Šercerja" NO
2 dne 8. junija 1942.

S M R T N A O B S O D B A

Na smrt so obsodeni sledeči tovariši in tovarišice:

M i r o, politkomisar 5. čete

F a n i, partizanka 5. čete

V i d a, partizanka 5. čete

M i l a n, vodja Štabne patrrole Šercerjevega

bataljona

O l g a, partizanka v Štabni patroli Šercerjevega

bataljona

Lojze, partizan 1. čete

Obsodbo z vsestrilivijo je treba izvršiti takoj.

V bataljonu je še nekaj tovarišev, ki jih opazujemo in ki kljub prepričevanju in kaznim še nadalje skušajo rušiti disciplino, enotnost in medsebojno zaupanje. Tovariše opozarjamo naj se popravijo!

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

komandant:

Luka Suhadolc l.r.

politkomisar:

Fric Novak l.r.

S primernim nagovorom prediti pred strojem!

Predavanje o Krištofu Kolumbu

Tiskovni urad Zveze Fašijev sporoča:

Predsedništvo italijanskega kulturnega zavoda sporoča, da bo imel prihodnji petek, 11. t. m. ob sedmih zvečer prof. Vito Papaluca v dvorani zavoda Napoleonov trg 6-L predavanje o Krištofu Kolumbu. Prof. Papaluca je že dobro znan Ljubljančanom po svojem predavanju o Gabrijelu D'Annunziju ter po svojem poučevanju italijanskega jezika na klasični gimnaziji. Vstop je prost.

Dobrepoljska dolina pod Marijinim varstvom

Pred letom je bilo, ko so nas prišli osvoboditi. Naš bog je: rop, požig, umor, tako so pripeli v naše vasi. Zatrepetali in zajokali smo ob tem evangeliju pekla. Osemdeset let že verujemo v Boga Stvarnika in Odrešenika in sedaj mi ti mlečnizobi gizdalini hočejo vsiliti vero peklam! mi je tožil sivi očanec. Pa so preko njega šli in svojemu bogu prestol postavili: skoraj do zadnje skorje kruha so izropali dolino, na desetine domov so objeli plameni, ki so nam jih oskrbeli osvoboditelji, v temnih hostah za Kolumpoljani so vsak dan padali strelji in grobovi so se polnili s trupli nedolžnih mučencev. Dolina je jokala in tiho trpela. Nam vsem v zasmeh pa je morilka Urška s kitaro v roki, v objemu ušivega roparskega komandanta zapela na grobovih naših mučencev: »Naš bog so: rop, požig, umor... Konec maja smo bili res osvobodenci vsega. 29. maja pa, isti dan, ko se je letos po naši dolini pomikala mogočna pravna procesija, je sam minister zločincev Brilej prinesel tukajšnji duhovščini nalog, da mora slovesno razglasiti zbranemu ljudstvu v cerkvi ustanovitev dobrepoljske republike. Razumljivo, da se to ni nikdar zgodilo.

Tako je pred letom dni bilo. Dolgo smo se potem trpeli, dolgo še uživali sadove osvoboditve, dokler ni naša trda, kmetska pest udarila. Spoznali smo v teh dneh hinavsko in lažno govorene vseh onih, ki so govorili o rešitvi, o svobodi, prinašali pa so nam samo smrt, suženjstvo in beraštvo. Vsi do zadnjega smo spoznali, da nam današnji človek drugega dati ne more, zato smo se v največji veri in zaupanju zatekli k božjim zakladom milosti.

S kakšno vneto in zaupanjem v božje Sree je vsa fara obhajala devet prvih petkov. Mnogo čez 2000 vernik je vsak prvi petek prejelo Kruh močnih, da so se lahko borili v boju s celim peklom. Ko so zločinci videli, da je molitev in sv. obhajilo strašno orožje proti njim, so vse to prepovedali pod smrtno kaznijo. Toda pogumni duhovniki se jih niso bali. Ker niso verne ovčice mogle priti v cerkev, so jim duhovniki prinesli Boga v vasi. Kdo bi pozabil žalostne klice ljudi v onih dneh. Ko je duhovnik odhajal iz ene vasi v drugo, se je iztrgal iz duš množice žalosten klic: »Gospod, vse so nam vzeli, vsaj Boga nam pustite!«

Se z mnogo večjo gorečnostjo pa se je ljudstvo oklenilo pravne pobožnosti petih prvih sobot. Tole smo namreč dobro vedeli: Kot nas je Marija, ki smo jo v preteklem letu vsak večer pri vaških znamenjih prosili pomoči, varovala še hujšega gorja, tako nas bo tudi v bodoče samo ona lahko varovala. Zato smo se zbrali ob prvih sobotah prav vsi, od malega šolarčka do sivolasnega očka, ki je s palico v roki pridrsal v cerkev. Mnogo nad 2000 obhajil je bilo vsako soboto razdeljenih.

Pa vse to je bila samo priprava za mesec maj, ko je dolina sklenila, da hoče vsa Marijina postati. Točno pred enim letom so nam namreč hoteli naši brezverci ukrasti Boga in z njim Marijo, mi smo pa sklenili, da hočemo za obletnico postaviti v naših dušah in v naših družinah nov prestol Kristusu in Mariji.

Zares, mesec maj je bil za našo faro kot veličasten Marijin praznik. Vsako nedeljo se je en stan posvetil. Prvo nedeljo so prihiteli očetje, gospodarji. V mogočnih vrstah so prihajali k obhajilni mizi v zavesti, da bodo samo z Bogom v duši sposobni za boje, ki jih še čakajo v življenju.

Se isto nedeljo je pričelbajalo v cerkev na stotine nedolžnih otročičev, da svoja mlada in ogrožena življenja Mariji izročijo.

Druga nedelja je bila namenjena fantom. Skoraj 300 jih je prišlo. In kako ne bi, saj vedo, kako težko nalogo jim je zaupal narod in Bog. Oni so graditelji novih dni, njim smo dali nalogo, da zdreže kraljestvo satanovo, da porušijo kraljestvo nasilja in krvi, in postavijo nam vsem nov dom božje ljubezni.

Tretjo nedeljo so prišli pod Marijino varstvo naše matere. Kdo jim bo dal boljših navetov, kako je v teh dneh treba vzgajati našo mladino kot ravno Marija, ki je svojega Sina vzgajala za Kalvarijo? Pri njej bodo tudi naše tolažbo za vse bolečine, ki jih mora danes pretrpeti slovenska mati.

Četrto nedeljo v maju so prihiteli k Mariji dekleta. Mnoge strde od življenja in mladostnih vibarjev, morda ogoljufane za ljubezen in življenje, pri Mariji pa je njihovo življenje spet zadobilo smisel. Čeprav na tej poti z Marijo ne bodo uživale ljubezni sveta, ne bodo srečavale božajočih rok in cvetja, so pri-

Izredni komisar občine Kostanjevica

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je namesto dosedanjega župana občine Kostanjevica, Josipa Likarja, imenoval za izrednega komisarja občine Kostanjevica g. Ludvika Jelšnika.

nju italijanskega jezika na klasični gimnaziji. Vstop je prost.

pravljene iti v boj s Kristusom in Marijo kot device Orleanske.

Tako so se vsi stanovi v fari posvetili Mariji. Mesec maj pa je bil tudi mesec posvetitev družin brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Lahko rečemo, da v vsej fari skoraj ni najti družine, ki se ne bi posvetila Srcu Jezusovemu in Marijinemu. Vsi nedeljski popoldnevi v maju so bili kot mogočen praznik. Vsa vasa je pri posvetitvah do poznega večera sodelovala. Duhovnik je posvečal družine, hodil od hiše do hiše, njega pa je spremljala ogromna procesija ljudstva med petjem in molitvijo. Ko so pa bile vse družine v vasi posvečene, so se ponovno zbrali prav vsi vaščani in v zahvalni procesiji odšli v podružnično cerkev ali k vaški kapelici, da zapojejo zahvalno pesem.

Spravi dan, 29. maj, pa je bil samo čudovit zaključek vseh teh pobožnosti. Za obletnico oklica »republike« je ljudstvo priredilo čudovit spokorni praznik Mariji na čast. Vsa vasa je bila cerkev polna njenih častilcev. Višek pa je bil v popoldanski procesiji, ki se je je udeležila prav vsa fara, komaj nekaj ljudi je za varuhe ostalo po vaseh. Procesijo je vodil gospod župnik, ki je na čelu procesije nosil križ. Sredi procesije pa so nosila dekleta na čudovito lepo okrašenem nosilu milostno podobo Brezjanske Marije. Pred njo in za njo pa je šla častna četa domačih fantov. Kakšna živa vera v Boga in Njegovo moč je sijala iz oči vseh udeležencev! Kako globoko zaupanje je bilo v njihovih dušah, da nam samo Marija lahko pokaže pota v lepše dni.

Tako nestrpno smo vsi čakali nedelje, ko bo vsa fara padla na kolena in odmolila posvetilno molitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Ta nedelja je zares mejnik v življenju naše fare. Dolga je bila doba trpljenja, ki so jo povzročili zvodniki našega ljudstva, dobrepoljska fara pa je vztrajala v dobrem in se po obnovi še poglobljenejša verskega življenja na ta dan posvetila Mariji in ji obljubila zvestobo. Vsi so prihitali v cerkev, vse je hitelo pod Marijino zastavo v boj proti hudobiji in zlu današnjega sveta v zavesti, da nam bo Marija stala ob strani in nas vodila do zmage in v naročje svojega Sina.

Birmovanje v Dobrepoljah

Preteklo nedeljo je bila pri nas po razdobju šestih let sv. birna, na katero se je naša župnija pripravljala že dolgo časa, zlasti številna mladina, ki se na ta njen praznik duhovno, pa tudi zunanje pripravi z vso ljubeznijo. S to so Dobrepoljčani sprejeli svojega nadpastirja škofa dr. Gregorija Rožmana, ki se je pripeljal na Videm. Na postaji so škofa sprejeli številni domači fantje in mošje in ga v spalnici spremljali v okrašen vas. Pri cerkvi je pozdravil visokega gosta domači gospod, duhovni svetnik g. Mrkun in ljudstvo, zlasti pa mladina, ki ga je spremlila v slavnostno razsvetljeno cerkev. Škof je imel pred birmovanjem globok, tolažil verski nagovor, v katerem je preizkušnemu ljudstvu dal kakor Kristus svojim apostolom na Binkošti poguma v življ. težavah. Človeštvo je primerjal z izgubljenim sinom, ki je vse prodal, zapravil očetovo doto, nato pa se po vseh zablodah vrnil nazaj k očetu. Vse človeštvo je po vsem izobilju in dobrem življenju zašlo na pot izgubljenega sina, sedaj pa se po zablodah vrača k Očetu.

Zakrament sv. birme je sprejelo 682 birmancev. Ob 2 popoldne se je škof vrnil v spremstvu faranov. Fantom, ki so ga spremlili do postaje, je ob slovesu izrekel očetovske besede hvalečnosti in jim stiskal roke. Tako je bila tudi ta nedelja, ko je nadpastir delil darove sv. Duha, za našo faro dan obnove in veselja.

Komfortno štirisočno stanovanje s kopalnico in pritliklami nujno potrebuje mestna občina ljubljanska. Ker je stvar v javnem interesu važna in potrebna, prosimo lastnike, naj prazna stanovanja ali pa stanovanja, ki bodo izpraznjena v bližnji bodočnosti, takoj javijo magistratnemu predstvedu na naslov generalnega tajnika.

Erbe medicinali. Com. Zdravilna zelišča. Kupujemo erbe medicinali. jemo zdravilna zelišča. Po Offerte e campioni a nudbe in vzorce na tvrdko Ditta A. P. E. L. - Via Adua 29/A - Milano

Sportne vesti

Sportniki in njihovi prijatelji dobe najnovejše klubske slike domačih ljubljanskih moštev ter posrednih igralcev v drogeriji »Sport« v Stritarjevi ulici. Cene so zmerne. Sportnikom pa so lepo izdelane slike v trajen in lep spomin. Posegajte po njih!

V sredo, 16. t. m., bo obvezen plenarni sešatek ljubljanskih nogometnih sodnikov v posebni sobi restavracije Slamič. Začetek op pol 19. — Predsednik.

Švedska teniška zveza bo priredila v bližnji bodočnosti dve mednarodni srečanju. Konec tega meseca se bo njihova državna reprezentanca srečala z najboljšimi igralci Danske. Potem pa bo

prišlo do srečanja dveh najboljših igralcev in dveh najboljših igralcev Rumunov, ki bodo prav tako gostovali na švedskih tleh.

Turški prosvetni minister je v nedavni odredbi odredil, da bo zadnji dan šolskega leta posvečen športu. Ta dan bodo po vsej državi velike športne mladinske prireditve, kjer bodo sodelovali predvsem dijaki srednjih in ljudskih šol.

Nogometni klub dunajskih železničarjev bo 19. in 20. t. m. gostoval v dveh tekmah v Romuniji. Igral bo v Bukarešti, prvi dan proti Craiovi, drugi dan pa proti FC Rapidu.

Znani nemški nogometni internacionalci Urban je padel na vzhodnem bojišču za čast domovine in Führerja. Urban je bil član nemškega državnega prvaka Schalkeja.

Liscia e lucida
come seta e la punta
di ogni penna

Kot svilu gladka in
svetla je konica
vsakega KAWECO
peresa.

Kaweco.

Perché la KAWECO scorre
così facilmente come una
piuma sulla carta. Nelle
cartolerie e nei negozi
specializzati Vi mostre-
ranno ben volentieri i
vari modelli KAWECO

Zato KAWECO pero
teče s takšno lahkoto
po papirju. V trgovinah
s pisalnimi potrebščinami
Vam bodo radi
pokazali različne me-
dele KAWECO peres

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5 % A PREMI

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5 % ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se znebajo vsakih šest mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria».

EIAR — Radio Ljubljana

Četrtek, 10. junija: 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Napolitanske pesmi — 13. Napoved časa — Poročila v italijanščini — 13.10 Poročilo Vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini — 13.25 Prenos iz Nemčije — 14. Poročila v italijanščini — 14.10 Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijanee — 17. Lahka glasba — 15. Poročila v slovenščini — 17. Napoved časa — Poročila v italijanščini — 17.10 Koncert pianistke Marie Bizjak-Vajlalo — 17.40 Pesmi in napravi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Politični komentar v slovenščini — 20. Napoved časa — Poročila v italijanščini — 20.20 Priporombe k dogodkom — 20.40 Orkester vodi dirigent Rizza — 21.20 Koncert izvaja solist Ettore Sigon — pri klavirju Marijan Lipovšek — 21.50 Koncert Italijanskega kvarteta — 22.30 Predigra in intermezzi znanih oper — 22.45 Poročila v italijanščini.

»Zelo malo časa, gospod. Prinesel sem tja kavo, potem pa sem se takoj vrnil v kuhinjo. Gospa Blissova si kavo vedno sama nalije.«

»Kaj pa Hani, ali on davi ni zajtrkoval?«

»Ne, gospod. Gospa mi je dejala, naj mu nesem skodelico kave v njegovo spalnico.«

»Kdaj je bilo to?« Brush je nekoliko pomislil.

»Rekel bi, da je bilo to približno ob četrta na deset.«

»In vi ste mu seveda kavo nesli?«

»To se razume, gospod. Gospa jo je imela že pripravljeno, ko me je poklicala.«

»Kaj pa je bilo z zajtrkom gospoda doktorja?«

»Gospa mi je svetovala, naj mu nesem kavo in prepečenec v njegovo delovno sobo. Jaz sam ne bi bil motil doktorja, dokler mi ne bi pozvonil.«

»In kdaj vam je gospa to ukazala?«

»Vprav tedaj, preden sta z gospodom Salvetrom zapustila zajtrkovalnico.«

»Približno ob devetih, ste rekli, ne?«

»Da, gospod... morda kakšno minuto prej.«

»Ali sta gospa Blissova in gospod Salveter skupaj odšla iz tiste sobe?«

»Tega ne vem, gospod. Gospa me je poklicala, čim je pozajtrkovala, ter mi naročila, naj nesem doktorju kavo in prepečenec. Ko sem se potem vrnil v zajtrkovalnico, da popijem kavo, uje in gospoda Salveta že ni bilo več tam.«

»Pa je gospa sama pripravila kavo za doktorja?«

»Ne, gospod, nali sem mu jo jaz.«

»Kdaj?«

»Prepečenec še ni bil gotov, gospod. Zato sem natočil kavo šele pet minut po tistem, ko sta gospa Blissova in gospod Salveter odšla.«

»In tistih pet minut ste bili v kuhinji, mislim.«

»Da, gospod. Le za trenutek sem odšel telefonirat dobaviteljem, da sem jim naročil, kaj bomo danes potrebovali.«

Vance se je prebudil iz navideznega sna in si prižgal smotko.

»Sobica je bila torej približno pet minut prazna, to se pravi od tistega trenutka, ko sta gospa Blissova in gospod Salveter odšla, pa do tedaj, ko ste vi prišli tja po kavo za gospoda doktorja, ne?«

»Da, gospod, približno pet minut.«

»Zdaj pa si, Brush, dobro pokličite v spomin tistih pet minut... Ali tedaj niste slišali prav nobenega ropota ali šuma v sobici?«

Hišnik je radovedno pogledal Vanceja, potem pa očividno skušal zbrati svoje misli.

»Nisem pazil na to, gospod,« je slednjič odgovoril. »Povem vam, da sem skoraj ves čas govoril po telefonu. Ne spominjam se pa, da bi slišal kakšen šum ali ropot. A da vam povem po pravici, lahko bi bil v tistih petih minutah kdo prišel v sobico.«

»Gospa Blissova in gospod Salveter bi se bila lahko iz kakršnega koli razloga vrnila,« je pripomnil Vance.

»To bi bilo možno, gospod,« je pritrdil Brush, kakor da se mu to ne zdi preveč verjetno.

»Tudi Hani bi bil lahko prišel spod iz svoje sobe, mar ne?«

»Že, pa on se ni preveč, dobro počutil, gospod. Njemu sem nesel kavo zgor v sobo...«

»Da, to ste že povedali. Zdaj pa povejte še tole, Brush: Ali je bil Hani tedaj, ko ste mu prinesli tisto nesrečno kavo, v postelji?«

»Ležal je na zofi...«

»Oblečen?«

»Imel je na sebi tisto pasasto obleko, ki jo nosi za doma.«

Vance je nekaj časa molčal. Potem se je obrnil k Markhamu in dejal:

»Tegale položaja, v katerem smo zdaj, pač ne bi mogli imenovati preveč kristalno čistega. Zdi se mi, da je bil davi tisti samovar, v katerem je bila kava, zelo izpostavljen. Pomni, da sta gospa Blissova in gospod Salveter ostala med zajtrkom sama in da se je lahko kdo od njiju po končanem zajtrku nekoliko zadržal ali pozneje vrnil. Tudi Hani bi bil kaj lahko prišel iz svoje sobe v zajtrkovalnico, čim sta gospa Blissova in Salveter odšla zgor. Res bi bil lahko kdor koli od domačih imel pri tisti kavi prste zraven, preden jo je Brush odnesel doktorju v njegovo delovno sobo.«

»Kaže, da je res tako,« je pripomnil Markham nič kaj dobre volje, nato pa se je obrnil k hišniku z vprašanjem: »Ali niste opazili na kavi, ki ste jo nalili za gospoda doktorja, nič nenavadnega?«

»Ne, gospod, ničesar.« Brush je zaman skušal prikriti svoje presenečenje, ki ga je to vprašanje vzbudilo v njem. »Vse je bilo videti čisto običajno.«

»Je bila kava prav takšne barve in prav tako gosta kakor običajno?«

»Nisem opazil nobene razlike, gospod.« Bliss je bil vedno bolj zaskrbljen in njegov obraz je znova postal skoraj mrtvaško blede. »Morda je bila tista kava nekoliko močnejša ko po navadi,« je pripomnil ves nemiren, »a dr. Bliss je imel rad močno kavo.«

Vance je vstal in zazehal.

»Zelo rad bi si nekoliko ogledal tisto zajtrkovalnico in samovar. Majhen ogled bi nam utegnil biti zelo koristen, se vam ne zdi?«

Markham je privolil v to.

LJUBLJANA

Koledar

Četrtek, 10. rožnika: Bogumil, škof; Marjeta Skotska, kraljica in vdova; Mavrin, opat in mučenec.

Petek, 11. rožnika: Barnaba, apostol; Parizij, spoznavalec; Marcijal, mučenec.

Obvestila

Vpisovanje v tečaj o negi in prehrani dojenčeka se bo vršilo v Higijenskem zavodu — oddelku za zdravstveno zaščito mater, dojenčkov in otrok (Dežji dom, Lipičeva 2) vsak delavnik dopoldne. Pričetek tečaja bo 15. junija t. l. ob 15.30. Tečaj traja 3 tedne — 12 ur — ter je brezplačen.

Odsek za protiletalsko zaščito mestnega po-glavarstva se bo preselil v tehnični oddelek, (kresija), Lingarjeva ul. št. 1. II. nadst., soba št. 43. Radi preselitve odsek v ponedeljek in torek, 7. in 8. t. m., ne bo posloval. Od srede, 10. t. m., dalje pa vabimo hišne posesnike, da oddajajo popisne pole za hišno zaščito A in B in na vrte zaklonišče v teh novih prostorih.

Na koncertu Ljubljanskega komornega tria, ki bo jutri ob 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani, bomo slišali poleg Beethovna in Pizzettija tudi Dvořakov veliki klavirski trio »Dumky«. Ta trio je bil prvič izvajal 11. aprila 1890, leta v Pragi na večeru, s katerim je Meščanska beseda počastila Dvořakovo imenovanje za častnega doktorja češke univerze. »Dumky«, op. 90, ima pet stavkov in celotno delo je sestavljeno iz šestih različnih motivov, ki so instrumentalno sijajno napisani. Tudi to delo je prineslo slavemu češkemu mojstru svetovno slavo. Na koncert našega tria: Albert Dermelj, Cenek Sedlbauer in Marijan Lipovšek, opozarjamo. Pred prodaja v Knjižarni Glasbene Matice.

Upokojenec (železničarji, poštarji, orožniki, finančarji in drugi), ki so vajeni vsaj nekoliko košnje in drugih poljskih del ter jim je postranski zaslužek potreben, naj se glede prevzema dela in drugih pogojev takoj obrne po informacije v pisarno Žegoze — Mali gospodar — Gallusovo nabrežje 33, od 8 do 12. S seboj naj prinesejo svojo osebo izkaznico.

Sindikati gostil. podjetnikov v Ljubljani vabi članstvo, da se udeležijo pogreba dolgoletnega člana gostilničarja Majcena Mihaela, Ižanska c. 1. Pogreb pokojnega bo v četrtek, 10. junija, ob 15 dopoldne iz kapele sv. Andreja na pokopališču k Sv. Križu.

Na tako različne načine ljudje razlagajo skrivnostna videnja sv. Janeza, da je že to zanimanje za ta del sv. pisma klicalo po pravi razlagi skrivnostnega razodetja sv. Janeza.

Naš nadpastir dr. Gregorij Rožman je spisal pravo razlago tega razodetja.

Kupite si knjigo

Razodetje sv. Janeza

ki jo dobite po vseh knjigarnah. Broširana stane 10 lir, v polplatno vezana pa 25 lir. — Naročite jo lahko tudi pri Pripravljalnem odboru petih prvih sobot, Pred škofijo 1. l. n., Ljubljana.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Četrtek, 10. junija, ob 18.30: »Stari in mladi«.

Premiera. Red Premierski.

Petek, 11. junija, ob 15: »Kralj na Betajnovic«.

Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Sobota, 12. junija, ob 18.30: »Jesen«, Red B.

Opera:

Četrtek, 10. junija, ob 18: »Vnebovzetje B«.

D. M. c. Oratorij. Red Četrtek.

Petek, 11. junija: Zaprt.

Darila za birmance trajne vrednosti

Molitvenike, rožne vence, lepa nalivna peresa, pisemske in podložne mape, pisalne garniture i. t. d. kupite po konkurenčno nizkih cenah v trgovini

H. Nižman v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 5

in

Papirnici Ljudske knjigarne

Pred škofijo št. 5

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Pod tem naslovom bo naš list z jutrišnjim dnevom začel priobčevati senzacionalno zbirko resničnih zgodb iz vojnškega delovanja v prvi svetovni vojni. Kjer koli na svetu je bila objavljena ta zbirka, ki je zaradi svoje resničnosti bolj fantastična od sleherne fantazije, je vzbudila zanimanje milijonov in milijonov bralcev. Njen uspeh je upravičen, zakaj v delih, ki se bavijo s prigradom iz vojnške službe, nikjer ne najdemo, da bi bila zanimivost ter izvirnost dogodka samega povezana s tako neposrednim, učinkovitim slogom, kakor ga imajo samo ljudje, ki so tisto, kar pripovedujejo, tudi doživljali.

Pisec tega dela ni pod naslov zapisal svojega pravega imena, kar je razumljivo, temveč se je skril pod oznako »sivi agent«. V prvem delu knjige je zbral najpomembnejše spomine svojega prijatelja M. P. Ch. Kellerja. Ta mož se je rodil v Ameriki od očeta Irca in matere Madžarke. Desetleten je prišel v Anglijo ter študiral v Oxfordu. Potem je stopil v angleško vojaško vojnisko službo in se prvič izkazal v burski vojni. Nato je šel v politično policijo kot »zaupnik za tuje dežele«. Leta 1913 je spet bil v vrstah vojaške protivohnske službe, kjer je ostal do novembra 1920, ko so ga upokojili. Umrli je aprila 1934 v Londonu. Smrt ga je doletela pri avtomobilski nesreči.

V drugem delu objavlja »sivi agent« nekaj svojih lastnih spominov in pa doživlja nekatere svojih poklicnih tovarišev. Na koncu pri-

naša poročila o dveh najzanimivejših in najdrzejših vojnških nastopih v prvih tridesetih letih tega veka, namreč o spodletelu poskusu angleških agentov za rešitev nesrečne ruske carske rodbine iz boljševiške ječe v Jekaterinburgu, potem o drzni prigodi japonskega stotnika Jamda Murasakija, ki je na sedežu Kominterne v Moskvi po neverjetnih nevarnostih in zapletih ukradel šifrirni ključ, s pomočjo katerega je japonska policija razkrinkala načrte za komunistični prevrat v državi ter ga preprečila.

Nameste da bi se spuščali v hvalo in poudarjanje tega zanimivega dela, naj rajši navedemo nekaj stavkov iz sodb tujega tiska o njem:

»Sivi agent! Skrivnostni človek z divje razgibanim življenjem! Zlasti pa se v tem delu razodeva kot izredno uspešen in zanimiv pisatelj... Leta 1919 je neka visoka osebnost hotela spisati »Tajno zgodovino evropske vojne«. Pisec je za to potrpežljivo zbral številne listine in podatke. Toda nekega dne so mu zagonezni roparji odnesli ves ta dragoceni material. Nameravano delo ni izšlo in najbrž tudi nikoli ne bo. Toda napeta razodetja »sivega agenta« ga docela nadomeščajo... »Sivega agenta« pač ne moremo prištevati med pisatelje prigradskih romanov. Prej ga je treba uvrstiti med zgodovinarje. Toda ta človek je zgodovinar, ki zna dejstva prikazovati v doživljenjski obliki in čez vse prepričljivo.«

Živalsko podli ameriški nameni z Evropo

Ameriški časnikar, ki ima dobre zveze z Belo hišo, naravnost z naslajanjem piše, kako je treba predvsem Nemčijo streti

»Donauzeitung« prinaša v eni zadnjih številkih zanimiv dopis iz Stockholma o zločinskih načrtih in nameni, ki jih imajo Amerikanci z Evropo in še zlasti z Nemčijo. V njej beremo med drugim tole:

Znani severnoameriški časnikar Kingbury Smith, ki ima najožje stike z ameriško Belo hišo, je objavil v zadnji številki lista »American Mercury« — kakor poroča posebni poročevalec »Folkets Dagbladet« iz Lisbone — podrobni načrt, ki določa uničenje nemškega življa in nemške gospodarske moči. Dejstvo je, da je bil Smithov članek ponatisnjen v listu »Reader's Digest«, pomeni po mnenju »Folkets Dagbladet«, da so na najvišjih washingtonskih mestih polagali veliko važnost na to, da bi ga bralo čim več ljudi.

Kingbury Smith piše, da bi bila v primeru zmage glavna naloga anglosaško-sovjetske zveze celotna zasedba Nemčije, ki bi potem prišla pod angleško-ameriško-rusko vojaško vladno. Ta naj bi prevzela celotno upravo nad Nemčijo, obenem pa bi strogo nadzorovala nemško industrijo. Smith pravi, da bi bila vzpostavitev takšne vojaške vlade skupna naloga boljševikov in Amerikancev, vendar pa da so tudi Amerikanci sami pripravljeni, da rešijo to vprašanje.

Vse nemške čete naj bi tudi v bodoče ostale mobilizirane, da bi jih porabili kot delavske bataljone v tujini. Nemško industrijo bi bilo

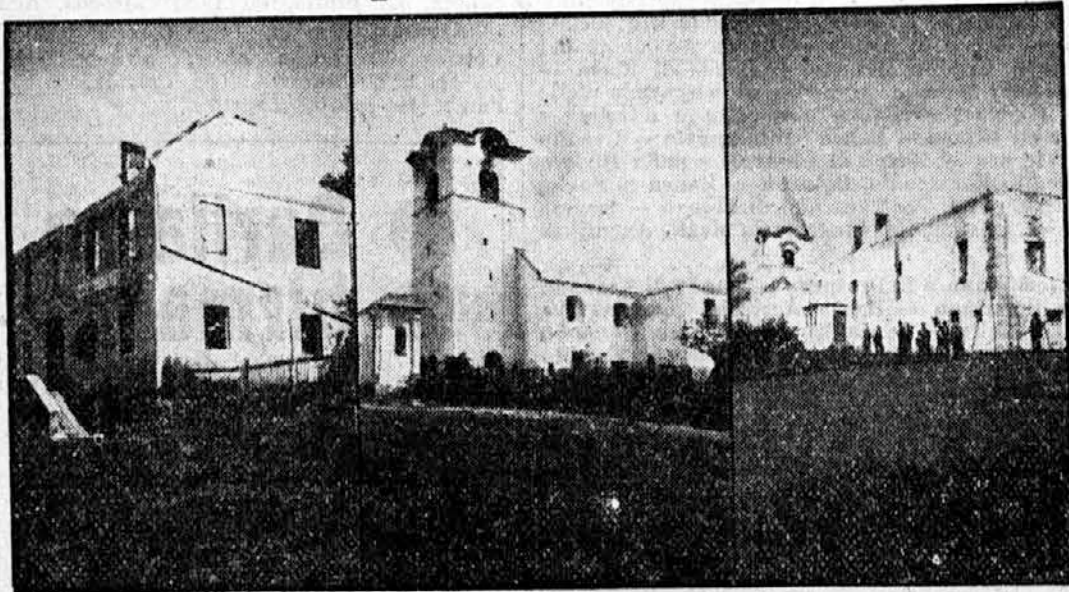
treba brezobzirno zmanjšati, njen velik del pa premestiti v druge dežele, tako da Nemčija nikdar več ne bi mogla biti močna. Nemčija naj bi se sama oskrbovala z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami, kar pa bi poljskih pridelkov še ostalo, pa bi jih izvozili v prejšnje sovražne dežele.

Nemčija ne sme ostati — piše dalje omenjeni časnikar — zedinjena država, pač pa jo je treba razbiti na manjše države. Razširjanje nemške narodne zavesti naj bi bilo najstrožje prepovedano. Zase naj bi Nemci smeli vzeti od pridelkov le toliko, kolikor bi bilo najnujnejše potrebno za njihovo preživljanje.

K temu načrtu severnoameriškega časnikarja Kingburyja Smitha pripominja lisbonski dopisnik »Folkets Dagbladet«, da je to torej zadnja razlaga poveljnih namenov, ki jih imajo Amerikanci z Evropo in z Nemčijo. Pravi, da je to že prava blaznost v znamenju sovražstva in slepote, vredne britanskega vansittarizma.

Izvajanja časnikarja Smitha niso edina te vrste. Skoro vsak teden so nasprotniki predložili osmim državam kak načrt, kako jih je treba zatreti. Eden je bolj satanski kot drugi. Navzlic temu pa v Berlinu posvečajo posebno pozornost izvajanjem omenjenega ameriškega časnikarja, ker po svojem sadizmu prekašajo vse dosedanje tovrstne načrte.

Požgane podrtine tožijo...

Dokazi o divjanju zločinske komunistične akcije v Sloveniji: Gnidovčev prosvetni dom, župna cerkev in šola na Ajdovcu v Suhu krajini, vse požgano po komunističnih tolovajih v dneh 11. in 12. decembra 1942.

Kolumb odkriva Ameriko

»Ta otok je zelo velik in sklenil sem, da ga bom obplul, kajti prišel sem do spoznanja, da se na njem ali na kakem drugem v bližini nahaja zlat rudnik. Otok je od Santa Maria oddaljen osem milj. Obrežje, na katero sem stopil, se razteza od severozahoda proti jugo-zahodu. Od te obale sem pregledal dobrih dvajset milj, vendar je v celoti nisem obplul.«

»V trenutku, ko to pišem, žene veter naša jadra proti jugu, ker bi radi obpluli otok in prispeli na Samoat, ki je otok oziroma mesto, kjer se dobi zlato. Tako vsaj pravijo vsi, ki prihajajo na mojo ladjo, in kakor so pripovedovali že prebivalci San Salvadorja in otoka Santa Maria.«

»Otočani s Fernandine močno sličiijo prebivalcem prej navedenih otokov tako po jeziku kakor po običajih s to razliko, da se mi zdijo malce omikanejši, razsodnejši in prebrisanejši od ostalih, kajti ugotovil sem, da so se znali za odkupno ceno bombaža in drugih reči, katere smo jim dali na ladjah, pogajati spretnjeje kakor pa ladje s prej imenovanih otokov. In tukaj sem opazil tudi bombažno tkivo, razrezano, in zvito v zvitek. Može so bili živahnejši, ženske pa so nosile na sprednjem delu telesa bombažno platno. Ta otok je raven, bujno zelen in silno rodovit. Mislim, da prebivalci vsako leto posejejo obsežne predele in potem žanjejo, kakor to delajo drugod z drugimi pridelki. Videl sem mnogo dreves, drugačnih od naših, med njimi pa veliko takšnih, ki so imela vejčeve različnih oblik, čeprav rastejo veje vse iz enega debla. Nekatere vejice so te vrste, druge pa spet drugačne. To je gotovo poseben izreden pojav na svetu. Na primer: ena veja je imela liste kakor trstika, druga pa take kot mastikovo drevo. Tako si videl na enem samem drevesu pet ali šest različnih vrst listja. Smelo bi se reči, da

prihaja ta pojav od cepljenja, kajti drevesa so cepljena in jim prebivalci posvečajo posebno pažnjo.«

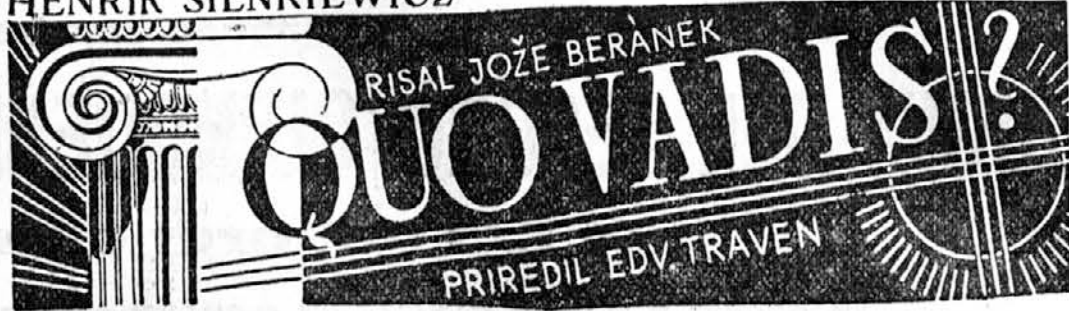
»Kolikor se pa tiče vere, se mi zdi, da nimajo nobene. Ker pa je ljudstvo dobrosrčno, mislim, da bi se dalo brez večjih težav pokristjaniti.«

»Tukaj so ribe tako različne od naših, da te kar osupne. Nekatere so takšne kakor petelini in so ozaljšane s tako bleščečimi barvami kakor nikjer drugje na svetu. Nosijo modrikaste, rumene, rdeče barve, pa tudi druge barve, ki se nato prelivajo in leskečejo na tisoč načinov. Barve so tako omamljivo lepe, da ga ni človeka, ki tega pojava ne bi z začudenjem gledal. Tudi kiti so tukaj. Na suhem pa nisem opazil prav nobene živali razen papige in kuščarjev. Nek mlad mornar pa mi je rekel, da je videl veliko kačo. Drobnice, koz in druge vrste goved, kakor sem bil že rekel, nisem videl. Res je, da sem se tukaj mudil le kratke čase komaj pol dneva, vendar bi te živali ne ušle moji pozornosti, če bi zares obstajale. Plovbo okrog tega otoka bom popisal, čim bom vožnjo dokončal.«

Sreda, 17. oktobra. — Okrog poldneva sem odšel iz naselja, kjer sem bil pristal in zajel vodo, in odplul, da bi dokončal pot okrog otoka Fernandina. Hotel sem se držati poti proti jugo-jugovzhodu, kajti na tej strani leži, kakor so pripovedovali Indijanci, katere vozim s seboj, otok po imenu Samoat, na katerem je zlato. Toda Martin Alonso Pinzon, kapitan ladje Niña, na katero sem poslal tri od teh Indijancev, je prišel k meni in mi povedal, da mu je eden od Indijancev jasno povedal, da bi se dalo veliko lažje obpluti otok s severo-severozahodne strani. Ker sem pa opazil, da mi veter ne bo v pomoč na progi, katero sem si bil sprva izbral, pač pa bolj na oni drugi, sem obrnil ladjo proti severo-severozahodu. Ko sem prišel nekako dve milj stran od skrajne točke otoka, sem našel čudovito pristanišče, ki se vije v zalivu (prav za prav ima dva, kajti deli ga majhen otoček). Oba dohoda sta precej tesna, toda znotraj je zaliv tako prostoren, da bi vanj spravil lahko sto ladij, seveda če bi bilo morje globlje in brez plitvin in če bi bil tudi dohod nekoliko

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

419.

Zvesta Akte je drugo jutro njegovo truplo zavila v dragocene tkanine in ga med obiljem dišav sežgala na grmadi.

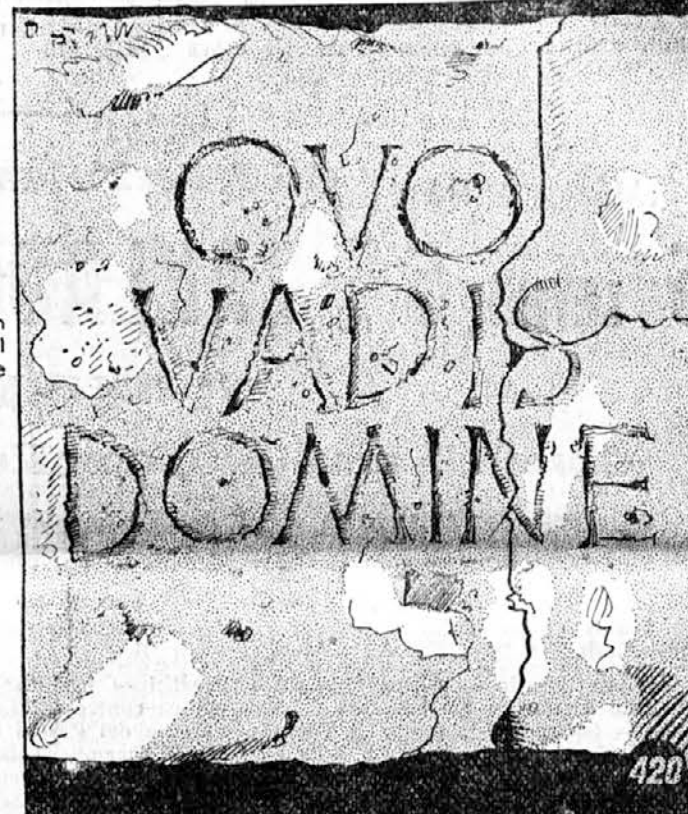
Tako je izginil Neron, izginil kakor vihar, požar ali vojna. Petrova cerkev pa iz vatičanskih višin še vedno gošpoduje »urbi et orbi« — Rimu in vesoljnemu svetu.

420.

Ob nekdanjih Capenskih vratih pa še dandanes stoji skromna kapelica z malce zbledelim napisom:

QUO VADIS, DOMINE?

Štiri sovjetske ofenzive proti kubanskemu mostišču propadle

Berlin, 9. junija. — V dopoldnilo k večeršnjemu uradnemu nemškemu vojnemu poročilu se je v poblaščenih krogih izvedelo še tole: Potem ko je četrti veliki sovjetski napad na kubansko mostišče propadel, je na vsem vzhodnem bojišču nastopilo zatišje. Nemške in romunske čete so torej v komaj mesecu dni zavrtele štiri obsežne boljševiške ofenzive. To je toliko bolj pomenljivo, če pomislimo, da se je najmanj 25 sovjetskih pehotnih in 15 do 12 oklepnih brigad zaganjalo in se iztrgalo pred nemškimi in romunskimi bojnimi črtami. Nenavadno hude in krvave sovražnikove izgube so vrste sovjetskih bojnikov

tako zredile, da so morali znova in znova priplati nove čete, s katerimi bi vztrajali v slepih napadih. Kakšno silno važnost je nasprotnik polagal na to ofenzivo proti kubanskemu mostišču, s katero so nameravali osvojiti važno pristanišče Novorosijsk ter si po polotoku Kerč utreti pot proti Krimu, izpričuje tudi odločna Stalinova zahteva, da je treba uničiti nemško mostišče, pa naj velja kar hoče. Propadla četrta sovjetska ofenziva proti nemški postojanki jasno kaže, da se je nasprotnik trdno odločil napadati na odseku kubanskega mostišča z vsemi silami, ki jih ima pri roki.

glojbi. Zdelo se mi je potrebno, da ga pozorno preiščem in ga premerim. Zategadelj sem se usidral zunaj in zaplul vanj z vsemi našimi čolnici. Spoznali smo, da ni bilo dosti globoko.«

»Čim sem si ga ogledal, sem mislil, da se utedne v zaliv iztekati reka. Zato sem ukazal, naj mornarji vzamejo s seboj sodčke za zajetje vode. Ko sem z njimi stopil na kopno, sem zapazil osem ali deset domačinov, ki so nam takoj prišli naproti in nam pokazali trg, ki ni bil daleč stran. Da bi zajeli vodo, sem tjakaj poslal svoje ljudi, ki so bili deloma oboroženi, deloma pa nosili sodčke, jaz pa sem se predal udobju in korakal dve uri okrog, pričakujoč svoje ljudi, kajti vodni izvirček je bil precej daleč. Ta čas sem stopal med drevesi, ki so bila tako lepa, kakor jih še nikoli nisem videl. Zelenje je bilo tako bujno, obilno in sveže kakor maja v Andaluziji. V primeri z našimi so bila ta drevesa tako različna, kakor se razlikuje dan od noči. Prav takšni pa so bili tudi sadeži, rastline, kamenje in druge reči. Sicer so bile nekatere rastline iste vrste, kakor rastejo v Kastiliji, vendar je bila takoj opazna velika razlika med njimi. Toliko je bilo najrazličnejših vrst drevja, katerega ne vidimo v Kastiliji, in tolikšno število, da bi mi bilo nemogoče vse po vrsti zapisati.«

»Prebivalci sličiijo onim z ostalih otokov in so istega plemenja in enakega stasa. Hodijo enako goli in ponujajo vse, kar imajo, za kakšno malenkost, katere smo jim dajali. Opazil sem, da so nekateri mladi mornarji dobili kopja v zameno za kosce razbitih skodelic in za razno stekleno robo. Mornarji, ki so šli po vodo, so mi pripovedovali, da so si ogledali tudi stanovanja in so jih našli dobro očiščena in snažna. Ležišča in odeje, na katerih spi to ljudstvo, so izdelana kot neke vrste bombažne mreže. Bajste so prostorne in imajo visoke in dobre pečice, toda od vseh naselij, katerega sem videl, ni nobeno imelo več kakor deset, dvanaest do petnajst hišic. Med drugim sem opazil, da so poročene žene nosile neke vrste predpasnik, mladenke pa ne, razen tistih, ki so že dopolnile osemnajsto leto.«